

בעניין:

עמותת 'אומץ' – אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי
עמותה רשומה בישראל מס' 580410367
ע"י ב"כ עוה"ד בעז ארד
מרח' רמב"ן 32, ירושלים 92268
טל: 02-5662211, פקס: 02-5666222

המבקשים

- נ ג ד -

1. היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים
רח' צלאח א דין 29, ירושלים
2. ראש הממשלה
באמצעות המשיב מס' 1

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הגבוה לצדק מתבקש ליתן צו על תנאי, המורה למשיב 1 להתייצב וליתן טעם מדוע לא ישוב בו מהחלטתו, שלא להורות על חקירה פלילית נגד המשיב 2, בחשד לעבירות של שוחד, זיקה פרטית, מירמה והפרת אמונים, בשל פעולותיו ומעורבותו של משיב 2, בהיותו השר הממונה על מינהל מקרקעי ישראל, למען חברו הקרוב של משיב 2, אלכסנדר טסלר, בפרשה שתפורט להלן, ואשר תיקרא להלן, לשם הקיצור, "פרשת טסלר".
כן יתבקש כבוד בית המשפט לחייב המשיבים בהוצאות העתירה ובשכר טרחת עורך דין.

ואלה נימוקי העתירה:

1. העותרת הינה עמותה רשומה בישראל, שבין מטרותיה המאבק כנגד השחיתות בגופי השלטון והמינהל הציבורי.
2. בשנת 2005, בזמנים הרלבנטיים לעתירה זו, כפי שיפורט להלן, כיהן המשיב 2 כשר הממונה על מינהל מקרקעי ישראל (להלן: "ממ"י").
3. ביום 16.4.06, בעקבות פרסום באתר החדשות המקוון "חדשות מחלקה ראשונה" (nfc), שיגרה העותרת למשיב 1 ולמבקר המדינה מכתב, ובו תלונה כנגד המשיב 2, ולפיה קיבל המשיב 2 מתנה יקרת ערך מאיש עסקים בשם אלכסנדר טסלר (להלן: "טסלר"). כמו כן נטען בתלונת העותרת, בין השאר, כי בסמוך לקבלת המתנה מטסלר, זימן המשיב 2 פגישה בממ"י, בה השתתף השר הממונה על ממ"י, הוא המשיב 2, אישית. בפגישה זו נדון עניינו של טסלר, והמשיב 2 המליץ למנהלת המחוז בממ"י להיענות לבקשת טסלר, כי ממ"י יימנע מליטול מרשותו שטח קרקע, הסמוך לבאר אורה.
העתק צילומי של מכתב העותרת מיום 16.4.06 מצורף לעתירה כחלק בלתי נפרד הימנה ומסומן א'.

4. העותרת שבה ופנתה למשיב 1, במכתב מיום 15.6.06, ובו הוסיפה וביקשה כי יורה למשטרה לחקור גם חשד לשיבוש הליכי חקירה מצד המשיב 1.
העתק צילומי של מכתב העותרת למשיב 1 מיום 15.6.06 מצורף לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, ומסומן ב'.
5. ביום 20.7.06 פנתה העותרת בשלישית למשיב 1 בקשר לתלונתה האמורה.
העתק צילומי של מכתב העותרת למשיב 1 מיום 20.7.06 מצורף לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, ומסומן ג'.
6. ביום 17.9.06 שיגר המשיב 1, באמצעות עוזרו עו"ד רז נזרי, את תשובתו לתלונת העותרת. במכתב תשובתו הודיע המשיב 1 לעותרת כי החליט לגנוז את תיק הבדיקה, ולא להורות על חקירה פלילית נגד המשיב 1.
העתק צילומי של מכתב המשיב 1 לעותרת, מיום 17.9.06, מצורף לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, ומסומן ד'.
7. ביום 19.9.06 פנתה העותרת למשיב 1 וביקשה כי יעיין מחדש בהחלטתו שלא להורות על חקירה פלילית בחשד נשוא תלונתה של העותרת, בפרשת טסלר.
העתק צילומי של מכתב העותרת למשיב 1 מיום 19.9.06 מצורף לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, ומסומן ה'.
8. המשיב 1 השיב לעותרת במכתב עוזרו, עו"ד נזרי, מיום 5.10.06. בתשובתו ציין המשיב 1 כי התנהלותו של המשיב 2 לא היתה תקינה, ומוטב היה לו נמנע מלטפל במישרין בעניינו של טסלר, וזאת נוכח היחסים האישיים ביניהם, ואולם המשיב 1 החליט להותיר את החלטתו האמורה בעינה.
העתק צילומי של מכתב המשיב 1 לעותרת מיום 5.10.06 מצורף לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, ומסומן ו'.
9. העותרת תטען כי המשיב 2, במעשיו המתוארים במכתבו של המשיב 1 מיום 17.9.06 הנ"ל, עבר עבירות כדלקמן:

זיקה פרטית – עבירה לפי סעיף 278 לחוק העונשין.
מרמה והפרשת אמונים – עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין.
לקיחת שוחד – עבירה לפי סעיף 280 לחוק העונשין.

10. המשיב 1 אישר, במכתבו הנ"ל מיום 17.9.06, כי המשיב 2 קיבל מטסלר עט בשווי של "מאות שקלים". לא פורש במכתב בכמה מאות שקלים מדובר. לטענת העותרת מדובר בעט ששווי **אלפי** שקלים. כן אישר המשיב 1 כי המשיב 2, בהיותו השר הממונה על ממ"י, "ביקש לבדוק אם קיימת אפשרות חוקית לקדם את הפרויקט אשר יזם **מר טסלר**" (ציטוט ממכתבו של המשיב 1 לב"כ העותרת מיום 5.10.06). העותרת תטען כי המשיב 2 יזם את הפגישה, לבקשתו של טסלר, וכי אין השר הממונה נוהג להשתתף בישיבות עבודה בממ"י, העוסקות בעניינים הנוגעים לאיש עסקים פלוני בקשר עם שטח קרקע פלמוני, אלא אם כן מבקש השר להתערב אישית בהחלטת ממ"י באותו ענין.

עוד עולה ממכתבו של המשיב 1 לעותרת, מיום 17.9.06, כי טסלר הוא ידידו של משיב 2, וכי המשיב 1 ציין עובדה זו בפני מנהלת המחוז מטעם ממ"י. פירושו של המשיב 1 ל"גילוי נאות" זה, בדבר ידידותם של המשיב 2 וטסלר, אינו מתקבל על הדעת, שהרי השכל הישר נותן כי עובדה זו צוינה ע"י המשיב 2, למען תדע מנהלת המחוז מי הוא האיש שהשר חפץ ביקרו.

11. סעיף 293 לחוק העונשין, שעניינו **דרכי שוחד**, קובע:
"293. אין נפקא מינה בשוחד –

....

3. אם היה בעד פעולה מסוימת או כדי להטות למשוא פנים בדרך כלל".

4. אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו מכאן על פעולת אדם אחר"...

12. לטענת העותרת, נתקיימו במשיב 2 יסודותיה של עבירת השוחד, וזאת, בין השאר, באשר המתנה הנ"ל ניתנה למשיב 2 ע"י טסלר, בסמוך לבקשת טסלר מן המשיב 2, כי יסדיר למענו פגישה בממ"י, לצורך הנזכר לעיל.

13. העותרת טוען עוד כי במעשיו המתוארים במכתביו של המשיב 1, מיום 17.9.06 ומיום 5.10.06, עולה כי המשיב 2 עבר גם עבירה של מרמה והפרת אמונים, הפוגעת בציבור. המשיב 1 התעלם לחלוטין מההלכה שנפסקה ע"י ביהמ"ש העליון ב**פרשת שבס** (דנ"פ 1397/03), אף שהנסיבות בפרשת טסלר חמורות אף יותר מאשר ב**פרשת שבס**.

14. הנמקתו של המשיב 1 לגניזת תיק הבדיקה נגד המשיב 2, אינה עומדת במבחן הביקורת, והיא לוקה בחוסר סבירות קיצוני, היורד לשורשם של דברים:

א. המשיב 1 לא פירש מדוע מתנה בשווי "מאות שקלים" אינה יכולה להוות שוחד. אף לא הובהר ע"י המשיב 1, במכתבו לעותרת מיום 17.9.06, על סמך מה נקבע כי מדובר ב"מתנת יום הולדת", ומה יש בה, במתנת יום הולדת, כדי ליטול ממנה, ככזו, כל סממן של שוחד.

ב. אם ידידותם של המשיב 2 וטסלר הינה כה אמיצה, קרובה ורבת שנים, עד כי מכשירה היא מתנה יקרת ערך כל כך, ומסלקת מעל ידו כל אבק שוחד, הכיצד זה נעלם מעיני המשיב 1 הפן המחמיר שידידות עמוקה זו נותנת להתערבות האישית, הישירה והנמרצת, של המשיב 2, למענו של טסלר.

ג. אם בפרשת **שבס** מדובר היה בפקיד בכיר בשירות הממשלתי, הרי כאן מדובר בשר בכיר וממלא מקום ראש הממשלה. ולא סתם שר, אלא השר הממונה על ממ"י, הוא הגוף שממנו נתבקשה ההקלה או טובת ההנאה לטסלר. כיצד נסביר את התעלמותו של המשיב 1 מדבריו המפורשים והבהירים של הנשיא **ברק**, בפסה"ד בפרשת **שבס**, כי "ככל שמעמדו של עובד הציבור רם יותר, כן עשוי ניגוד העניינים שבו הוא מצוי להגביר את הפגיעה המהותית בערך המוגן על ידי האיסור הפלילי. לא הרי ניגוד עניינים של המפקח הכללי של המשטרה, כהרי ניגוד עניינים של שוטר מהשורה..." (סעיף 53 לפסק הדין בדיון הנוסף). לשם מה הטריחה התביעה הכללית הרכב של תשעה שופטי בית המשפט העליון לקבוע הלכה בפרשת **שבס**, אם דבר ממה שנפסק שם לא יושם בהחלטת המשיב 1, **בפרשת טסלר**?

- ד. בניגוד גמור למה שנאמר בפסק הדין בדיון הנוסף בפרשת שבס, וכן בפסק דין המיעוט שכתבה כב' השופטת נאור באותה פרשה (ע"פ 332,347/01 מ"י נ.שבס פ"ד נ"ז(2)496,549), כי "גם פעולה מינורית יחסית של עובד ציבור בעל עמדה בכירה יש בה פוטנציאל להשפיע הרבה יותר מפעולה אינטנסיבית של עובד ציבור זוטרי", נימק המשיב 1 החלטתו שלא להורות על חקירה פלילית נגד המשיב 2 בכך שפעולתו של האחרון, למען ידידו טסלר, היתה "מינורית".
- ה. המשיב 1 מוסיף ומנמק החלטתו האמורה בכך שפעולתו של המשיב לא השיגה עבור טסלר דבר. הוא לא זכה לטיפול מועדף והפרוייקט שביקש לקדם לא אושר. הדברים אינם מדויקים כלל וכלל. העותרת תטען כי בקשתו של טסלר להותיר בידו את הקרקע שהוקצתה לו, אף שלא עמד בהתחייבותו כלפי ממ"י להקים בה מגרשי גולף, נענתה בחיוב, לפחות לפרק זמן נוסף, ורק בקשתו הנוספת, לאפשר שינוי יעוד הקרקע לבניה למגורים, נדחתה, בשל התנגדות ממ"י. ואולם, אף בפרשת שבס הודגש כי "בהתערבותו לא ניסה שבס להשיג עבור האחים שולדנפריי ואף לא השיג בפועל דבר-מה משמעותי שלא היו זכאים לו ממילא" (סעי' 26 לפסק דינו של הנשיא ברק), ואעפ"כ נתקבלה עתירת המדינה. לפיכך אין כל טעם גם בנימוקו זה של המשיב 1.
15. העותרת תטען כי בנסיבות הענין, ונוכח חומרת הדברים, חייב המשיב 1 להורות על חקירה פלילית נגד המשיב 2. החלטתו של המשיב 1 לגנוז הנושא, לאחר "בדיקה" שאת פישרה לא ידענו, ולמרות שממצאי "בדיקה" זו העלו חשד לעבירות פליליות שנעברו ע"י המשיב 2, מושתתת על שיקולים זרים, ואינה סבירה.
16. "האיסור הפלילי על הפרת אמונים הוא מכשיר מרכזי למאבקה של החברה לשמירה על טוהר המידות והשורות, למניעת סטיות מהשורה, ולהבטחת אמון הציבור במשרתי הציבור" – (דנ"פ 1397/03, מתוך פסק דינו של הנשיא ברק).
- המשיב 2 פגע במעשיו באמון הציבור בעובדי הציבור, בטוהר המידות ובפעולתו התקינה של המינהל הציבורי, הם שלושת הערכים עליהם נועד האיסור על הפרת אמונים להגן.
17. המשיב 1 לא מילא את חובתו, כמי שממונה על התביעה הכללית, להורות על חקירה פלילית בפרשה שעובדותיה הובאו לעיל. הימנעות המשיב 1 ממילוי חובתו להורות על חקירה פלילית, מקום שיש חשד סביר כי בוצעה עבירה פלילית, לא כל שכן עבירות חמורות הפוגעות בציבור, נגועה בחוסר סבירות ובשיקולים זרים לאינטרס הציבור, ויש בה כדי לפגוע פגיעה נוספת באמון הציבור במערכות השלטון ובעובדי הציבור.
18. די בעובדות שפורשו על ידי המשיב 1 במכתביו המצורפים לעתירה זו כחלק בלתי נפרד הימנה, כדי לבסס את הצורך בפתיחת חקירה פלילית נגד המשיב 2. לפיכך מסקנתו של המשיב 1 כי נסיבות הענין אינן מקימות תשתית לחקירה פלילית הינה בלתי סבירה בעליל, ודינה של החלטת המשיב 1 להתבטל.

19. הנמקותיו וטעמיו של המשיב 1 למסקנותיו ולהחלטתו אין בהם ממש. השקפתו של המשיב 1 על חומרת מעשיו של המשיב 2, כפי שבאה לביטוי במכתביו המצורפים, הינה פסולה. היא אינה עולה בקנה אחד עם תפקידו של המשיב 1, להיות ראש וראשון לאוכפי החוק. אין בה כדי להגשים את תכלית האיסור הפלילי, בהתאם לפסיקתו המחייבת של בית משפט נכבד זה, בדבר היקף פרישתה של עבירת המירמה והפרת אמונים.
20. החלטתו של המשיב 1 שלא להורות למשטרה לחקור **בפרשת טסלר**, תיצור תקדים פסול, למקרים שיבואו בעתיד, והיא מטשטשת את נורמות ההתנהגות הראויות לעובד הציבור.
21. על יסוד העובדות והטענות הנטענות בעתירה זו מתבקש בית משפט נכבד זה לקבוע כי החלטת המשיב 1 שלא להורות על חקירה פלילית נגד המשיב 2 בעבירות שפורטו לעיל, בקשר עם מעורבותו ופעולותיו של המשיב 2 **בפרשת טסלר, הינה בלתי סבירה בעליל, במידה המצדיקה התערבותו של בית המשפט הנכבד.**
22. **כבוד בית המשפט** מתבקש לבטל החלטת המשיב 1, ולצוותו להורות על פתיחת חקירה פלילית נגד המשיב 2, בגין חשד לעבירות של זיקה פרטית, שוחד, מירמה והפרת אמונים. כן יתבקש כב' בית המשפט לחייב המשיבים בהוצאות עתירה זו.

בעז ארד, עו"ד
ב"כ העותרת

ע214\2231